

23. 10. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Můžete si podáním odvolání v přestupkovém řízení i pohoršit?

Následující stručný text je určen především pro neprávnickou veřejnost, která se leckdy dostává do spárů veřejného práva, zde konkrétně správního práva trestního. Zákon č. [250/2016](#) Sb., nahradil dřívější právní úpravu v zákoně č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, upravuje především podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a podmínky pro jejich ukládání. Dále upravuje některá zvláštní pravidla pro postup správních orgánů v řízení o přestupku, který se jinak řídí správním řádem jako obecným procesním předpisem.

Kdo může odvolání dnes v přestupkovém řízení podat?

Právo podat odvolání má ex lege jen a pouze účastník řízení. Účastníkem řízení zde je:

- obviněný z přestupku (odvolat se může v plném rozsahu),
- poškozený (odvolat se může jen ve věci náhrady škody),
- vlastník věci (odvolat se může jen proti té části rozhodnutí, ve které se vyslovuje zabránění věci nebo náhradní hodnoty).[\[1\]](#)

Zvláštní situace - Je-li obviněným z přestupku mladistvý (od 15 do 18 let) může v jeho prospěch podat odvolání i jeho zákonný zástupce nebo orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí.[\[2\]](#)

Dále pak, „*směroplatně*“ se může účastník řízení odvolat až poté, co je mu rozhodnutí oznámeno. Kdy je však z právního hlediska oznámeno? Za oznámení rozhodnutí se považuje okamžik:

- ústního vyhlášení rozhodnutí, jestliže je účastník řízení přítomen a pokud se vzdá nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí,[\[3\]](#)
- doručení stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí.

Pozor, odvolat se ze zákona nemůže ten účastník řízení, který se po oznámení rozhodnutí práva odvolání vzdal písemně nebo ústně do protokolu.[\[4\]](#)

Také se, z důvodu právní jistoty a efektivity řízení, nemůže odvolat ten účastník řízení, který již jednou podané odvolání vzal zpět. Z čehož plyne rada, že případné zpětvzetí odvolání si důkladně promysleme. Opravdu zde není možný hokynářský přístup „*dal-nedal-dal - zpětvzal - znovu podal.*“[\[5\]](#)

Odvolání je nutno podat písemně nebo ústně do protokolu ve lhůtě 15 dnů od oznámení rozhodnutí u toho správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje.[\[6\]](#)

Můžeme si pohoršit?

A nyní již k hlavní výzkumné otázce našeho textu - může si účastník přestupkového správního řízení pohoršit, pakliže podá odvolání?

Lidověji řečeno - může mu druhostupňový orgán zpřísnit trest? Tedy nejenom, že prvoinstanční rozhodnutí nezruší, ale dokonce účastníkovi naloží ještě vyšší správní trest?

K jádru právního pudla - Ne, nemůže. Právníci tento institut nazývají jako zákaz reformatio in peius.

Slovy pražského právního pedagoga Martina Kopeckého *zákaz reformatio in peius omezuje obavu účastníka řízení podat opravný prostředek, aby výsledek řízení o opravném prostředku nevedl ke zhoršení jeho postavení podle rozhodnutí, proti němuž hodlá brojít.*[\[7\]](#)

Nicméně z teorie zpátky do praxe. Kde je přesně tento zákaz stanoven? Nebo jde jen o poučku z učebnic správního práva?

Nikoliv, zmíněné pravidlo má silný základ i v českém přestupkovém zákoně. Konkrétně se nyní jedná o ustanovení § 98 odst. 2 zákona č. [250/2016](#) Sb. *zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich* - se jasně stanoví: *Odvolací správní orgán nemůže změnit výrok napadeného rozhodnutí o správním trestu nebo výrok o náhradě škody anebo výrok o vydání bezdůvodného obohacení v neprospěch obviněného.*[\[8\]](#)

Pro zajímavost v různých historických etapách byla tato zásada ve správním právu pojímána a zakotvena v různé šíři. Od jejího poměrně širokého uplatňování v československém prvorepublikovém správním procesu, přes úplné vyloučení této zásady v období socialistického nedemokratického práva,[\[9\]](#) až po její (znovu)obnovení po změně společenských poměrů v roce 1989 přijetím přestupkového zák. č. [200/1990](#) Sb. Legislativní zakotvení této zásady pak strvzveno dnešním přestupkovým zákonem účinným od 1. 7. 2017 - tedy z. č. [250/2016](#) Sb. *zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*.

Poučení na závěr: Pokud se cítíte v právu, respektive máte za to, že Vás správní orgán poškodil, nebojte se podat odvolání. Horší to již v zásadě nebude!

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,
právní pedagog

Prameny a další informace:

zákon č. 250/2016 Sb., Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

M. Kopecký: K otázce uplatňování zákazu reformace in peius ve správním řízení obecném a trestním, Acta Universitatis Carolinae Iuridica č. 1/2010,

K. Frumarová a kol.: Správní trestání, Leges, Praha 2017,

R. Pomahač: Proměna přestupkového práva, Právní rozhledy č. 15-16/2017

D. Bohadlo, J. Brož, S. Kadečka, P. Průcha, F. Rigel, V. Štastný: *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Komentář*, Wolters Kluwer, Praha 2018

T. Grygar, P. Kolman: *Vybrané otázky zákazu reformatio in peius ve správním právu trestním*, Praha: Bulletin advokacie 12/2020

[1] Viz § 68 z.č. [250/2016](#) Sb.

[2] Viz § 71 z.č. [250/2016](#) Sb.

[3] Viz § 15 odst.1 z.č. [500/2004](#) Sb., správní řád

[4] Viz § 81 odst.2 z.č. [500/2004](#) Sb., správní řád

[5] Viz § 81 odst.3 z.č. [500/2004](#) Sb., správní řád

[6] Viz § 83 z. č. [500/2004](#) Sb., správní řád

[7] M. Kopecký: K otázce uplatňování zákazu reformace in peius ve správním řízení obecném a trestním, *Acta Universitatis Carolinae Iuridica* č. 1/2010, str. 203.

[8] Viz § 98 odst. 2 zákona č. [250/2016](#) Sb.

[9] Viz § 70 odst. 1 zák. č. 89/1950 Sb., o trestním řízení správním (trestní správní řád) a později též ustanovení § 37 nařízení č. [20/1955](#) Sb., o řízení ve věcech správních (správní řád).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě – zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)